

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра слов'янської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

Євгенія ЧЕКАРЕВА

28 " червня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Літературне редагування

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

спеціалізація 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно),

перша – російська

вид дисципліни Обов'язкова

факультет Філологічний

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філологічного факультету

«26» червня 2024 року, протокол № 15

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Олена МАСЛІЙ, кандидат філологічних наук, доцент закладу вищої освіти; Тетяна СКЛЯРОВА, кандидат філологічних наук, доцент закладу вищої освіти; Тетяна ШЕХОВЦОВА, доктор філологічних наук, професор закладу вищої освіти; Сергій ПОПОВ, доктор філологічних наук, професор закладу вищої освіти.

Програму схвалено на засіданні кафедри слов'янської філології

Протокол від «20» червня 2024 року № 15

Завідувач кафедри Людмила ПЕДЧЕНКО

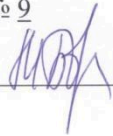
Програму погоджено з гарантом освітньої програми Мова і література (російська), літературне редагування і створення контенту

Гарант освітньої програми Тетяна Шеховцова

 Тетяна ШЕХОВЦОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від «25» червня 2024 року № 9

Голова науково-методичної комісії Марія БОБРО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Літературне редагування” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: набуття студентами загальних та фахових компетентностей, ознайомлення студентів з усіма етапами літературного редагування.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

ознайомити студентів із роботою літературного редактора; прищепити базові знання та практичні навички з літературного редагування; навчити виявляти смислові, композиційні, стилістичні та технічні вади тексту та редагувати його; вичитувати та готувати до друку різні види рукописів (російською та українською мовами); володіти навичками коректорської та редакторської роботи у видавництвах різного напрямку (періодики, художньої, наукової та навчальної літератури).

Розвинути у студентів такі загальні та фахові компетенції:

ЗК 1. Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Уміння пропонувати свої послуги на ринку праці, укладати договір, співпрацювати з фахівцями, спілкуватися у професійномусередовищі тощо.

ЗК 6. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 7. Здатність адаптуватися до нових ситуацій, генерувати нові ідеї.

ЗК 8. Дотримання етичних принципів як з точки зору професійної чесності, так і з точки зору розуміння можливого впливу досягнень з філології на соціальну сферу.

ЗК 9. Здатність інтерпретувати інформацію в усній формі, перекладати та реферувати її письмово.

ЗК 10. Здатність усно та письмово спілкуватися українською та російською мовами.

ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу рідною та іноземною мовою.

ЗК 12. Набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування філологічних знань в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті.

ФК 1. Здатність володіти базовими знаннями в галузі професійно-орієнтованих гуманітарних наук в обсязі, необхідному для здійснення професійної науково-дослідної та викладацької діяльності.

ФК 8. Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною, російською та іноземними мовами.

ФК 9. Здатність створювати, перекладати та редагувати текстовий контент.

ФК 10. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для проведення філологічних досліджень.

ФК 11. Здатність здійснювати коректуру та редагування текстів різних типів.

ФК 12. Здатність використовувати професійно-профільовані знання й уміння в організації видавничої діяльності.

1.3. Кількість кредитів : денне відділення – 4, заочне відділення – 4.

1.4. Загальна кількість годин: денне відділення – 120, заочне відділення – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Нормативна</u> / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
7-й	7-й
Лекції	
32 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
22 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
66 год.	106 год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

знати: основні засади літературного редагування текстів; методику редакторського аналізу тексту та професійні прийоми роботи редактора у процесі підготовки тексту до друку; види літератури та види текстів, типологію видань, особливості роботи над ними; специфіку роботи редактора з композиційною, логічною та фактичною основою тексту;

вміти: здійснювати літературне та технічне редагування текстів; визначати вид тексту, його цільову та адресну спрямованість; аналізувати текст, виявляючи його смислові, композиційні, фактичні та логічні недоліки; використовувати методи та прийоми комплексного виправлення тексту із збереженням його індивідуально-авторських особливостей; редагувати різноманітні види літератури;

ПРН 1. Розрізняти світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи, орієнтуватися у полікультурному середовищі; усвідомлювати різноманітність культурних традицій, сучасні підходи до мультикультуризму і культурного багатоманіття.

ПРН 2. Вміти самостійно набувати знання в різних галузях сучасної науки та застосовувати їх у професійній діяльності; вміти працювати автономно та в колективі.

ПРН 4. Вміти працювати з інформацією: інтерпретувати, перекладати та реферувати її в усній та письмовій формі.

ПРН 6. Аналізувати російські та українські тексти різних типів; розпізнавати семантично споріднені морфологічні та синтаксичні явища в російській і українській мовах з метою професійних дій при перекладі з обох мов; виконувати переклад з російської мови на українську та з української мови на російську.

ПРН 7. Вміти створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів; виявляти стилістичні, смислові, композиційні та технічні вади тексту та редагувати його.

ПРН 8. Створення та редагування текстового таргетованого контенту, знання та володіння анотуванням, SEO-технологіями, копірайтингом, рерайтом тощо.

ПРН 9. Знати методи та інструментальні засоби комп'ютерних технологій пошуку, обробки, подання, зберігання і захисту наукової інформації.

ПРН 10. Вміти користуватися системою Windows, офісними технологіями (MS Office), додатковими пакетами, системами оптичного розпізнавання, програмами статистичної обробки текстів.

ПРН 11. Вміти вчитувати та готувати до друку різні види рукописів, що написані російською та українською мовами; володіти навичками коректорської та редакторської роботи у видавництвах різного напрямку (періодики, художньої, наукової та навчальної літератури).

ПРН 12. Уміти розробляти проекти оформлення видання, знати правила верстки, вміти верстати в програмах Adobe Photoshop, CorelDRAW, Adobe InDesign.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Основні поняття редагування

Тема 1. Редагування як частина сучасного редакційно-видавничого процесу. Сутність та завдання редагування. Місце редактора у видавничому процесі.

Тема 2. Предмет, механізм та загальна структура редакторського аналізу тексту. Методика редагування тексту.

Тема 3. Структура редакторського аналізу за одиницями тексту.

Тема 4. Структура редакторського аналізу тексту за цілями аналітичних дій.

Тема 5. Структура редакторського аналізу за сторонами (за якостями) тексту.

Тема 6. Загальна схема редакторського аналізу та редагування.

Розділ 2. Літературне редагування

Тема 7. Правління як етап редакторської діяльності. Завдання та принципи редагування. Види та операції правління. Техніка редакторського правління, його види.

Тема 8. Робота редактора з композицією тексту. Композиційні норми. Методика редакторського аналізу та виправлення композиції.

Тема 9. Робота редактора над текстами, які відрізняються за способом викладу.

Тема 10. Робота редактора з логічною основою тексту. Застосування законів логіки під час літературного редагування тексту. Порухення логічних законів та правил як риторичний прийом.

Тема 11. Робота редактора з фактичною основою тексту. Фактичний матеріал у тексті, його види та функції.

Тема 12. Редагування різних видів літератури.

Тема 13. Редакторський аналіз лінгвостилістичної сторони тексту.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с р		л	п	лаб	ін д	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1 Основні поняття редагування												
Разом за розділом 1	40	16	5			40	40	4	2			40
Розділ 2												
Разом за розділом 2	80	16	16			56	80	4	4			66
Усього годин	120	32	21			96	120	8	6			106

4. Теми практичних занять

№з/п	Назва теми	Кількість годин
	Сутність та завдання редагування.	1
	Предмет, механізм та загальна структура редакторського аналізу тексту. Методика редагування тексту.	2
	Структура редакторського аналізу тексту за цілями аналітичних дій.	2
	Структура редакторського аналізу за сторонами (за якостями) тексту.	2
	Структура редакторського аналізу за одиницями тексту.	2
	Принципи, методи та види редагування.	2
	Робота редактора над композицією тексту.	2
	Робота редактора з логічною основою тексту.	2
	Робота редактора з фактичною основою тексту.	2

10.	Робота редактора з лінгвостилістичною стороною тексту.	3
11.	Редагування різних видів літератури.	2
	Разом	22

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Читання й конспектування наукової літератури.	40
2	Ознайомлення із додатковою навчальною літературою.	56
	Разом	96

6. Індивідуальні завдання

7. Методи контролю: контрольна робота, іспит.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Екзамен, залікова робота	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Практичні заняття	Разом		
T1-T6	T7-T13					
		28	32	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	

1-49	незадовільно	не зараховано
------	--------------	------------------

9. Рекомендована література

Основна

1. Гузенко С.В. Теорія і практика редагування: навч. посіб. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. С. 6–18
2. *Іванченко Р. Г.* Літературне редагування: репр. вид. К., 2003. 248 с.
3. *Капелюшній А. О.* Редагування в засобах масової інформації. Львів: Паїс, 2005.
4. *Карпенко В. О.* Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика: підручник. К.: Університет «Україна», 2007. 431с.
5. *Партико З. В.* Загальне редагування : нормативні основи : навчальний посібник / З. В. Партико. – Львів : ВФ Афіша, 2006. – 416 с.

Додаткова

1. *Альберт Ю. В.* Списки літератури в научних изданиях. К. : Наук. думка, 1988. 152 с.
2. *Галь Н.* Слово живое и мертвое : от «Маленького принца» до «Корабля дураков». М. : Международные отношения, 2001. 367 с.
3. *Законодавчі та нормативні документи України у сфері інформаційної, видавничої та бібліотечної справи: тематична добірка. У 2 ч. Ч. II. Правове регулювання у сфері видавничої та бібліотечної справи.* К., 2001. 234 с.
4. *Огар Е.* Українсько-російський та російсько-український словник-довідник з видавничої справи. Львів : Палітра друку, 2002. 264 с.
5. *Різун В. В.* Літературне редагування : підручник. К. : Либідь, 1996. 238 с.
6. *Семисошенко С., Писаренко Т.* Основи редагування : посібник для підготовки навчально-методичних видань. Харків : ХОНМІБО, 2006. 136 с.
7. *Серажим К.* Композиція та архітектоніка тексту: принципи редакторського втручання. Електронний ресурс. Режим доступу: http://esnuir.eunu.edu.ua/bitstream/123456789/9286/1/Serazhym_%D0%9A.PDF
8. *Тимошик М. С.* Видавнича справа та редагування : навчальний посібник / Микола Тимошик. К. : Наша культура і наука. Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім.В.Вернадського, електронний каталог періодичних видань. www.nbuv.gov.ua
2. Електронна бібліотека інституту журналістики Київського національного університету ім.Т.Г.Шевченка. www.journalib.univ.kiev.ua
3. Офіційний сайт Книжкової палати України. www.ukrbook.net.
4. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. Київ: Либідь, 1991. 256 с. <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=4002>

5. Вирган І. О. Пилинська М. М. Російсько-український словник сталих виразів. Харків: Прапор, 2000. 864 с.
<http://stalivyrazy.org.ua/search.php?fullname=%F7%E0%E4&submit=%D8%F3%EA%E0%F2%E8>
6. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. Львів: БаК, 2006. 526 с.
<https://archive.org/details/karavanskyj2016/page/5/mode/2up>
7. Культура мови на щодень / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ: Довіра, 2000.
<http://kulturamovy.univ.kiev.ua/>
8. Писати правильно – легко.
<https://onlinecorrector.com.ua/uk/%d0%bf%d0%be%d0%bc%d0%b8%d0%bb%d0%ba%d0%b8/>
9. Як перевіряти та редагувати тексти українською мовою без помилок
<https://nachasi.com/creative/2017/07/20/ukrtools-lang/>

Інтернетні ресурси для перевірки грамотності викладу

<https://onlinecorrector.com.ua/uk/>

<https://ukr-mova.in.ua/perevirka-tekstu>

<http://nepravylno-pravylno.wikidot.com/>

<http://slovopedia.org.ua/>